

Budgetförslag 2022-2024

Bildningsförvaltningen

Innehåll

1	Nämndens uppdrag och organisation	3
1.1	Nämndens uppdrag enligt reglemente	3
1.2	Organisation	3
2	Ekonomi	4
2.1	Driftbudget	4
2.1.1	<i>Driftkostnadseffekter av beslutade investerings- och exploateringsprojekt</i>	<i>5</i>
2.1.2	<i>Specifisering av kapitalkostnader</i>	<i>5</i>
2.2	Investeringsplan 2021-2026	6
2.2.1	<i>Förvaltningens beslutade investeringsbudget</i>	<i>6</i>
2.2.2	<i>Förvaltningens äskanden om investeringsanslag och ram</i>	<i>6</i>
2.2.3	<i>Sammanfattande kommentarer avsnitt 2.2 Investeringsplan</i>	<i>6</i>
3	Personalekonomi och HR-arbete	7
4	Effektmål och indikatorer	7
5	Förväntad utveckling 2022-2024	10

1 Nämndens uppdrag och organisation

1.1 Nämndens uppdrag enligt reglemente

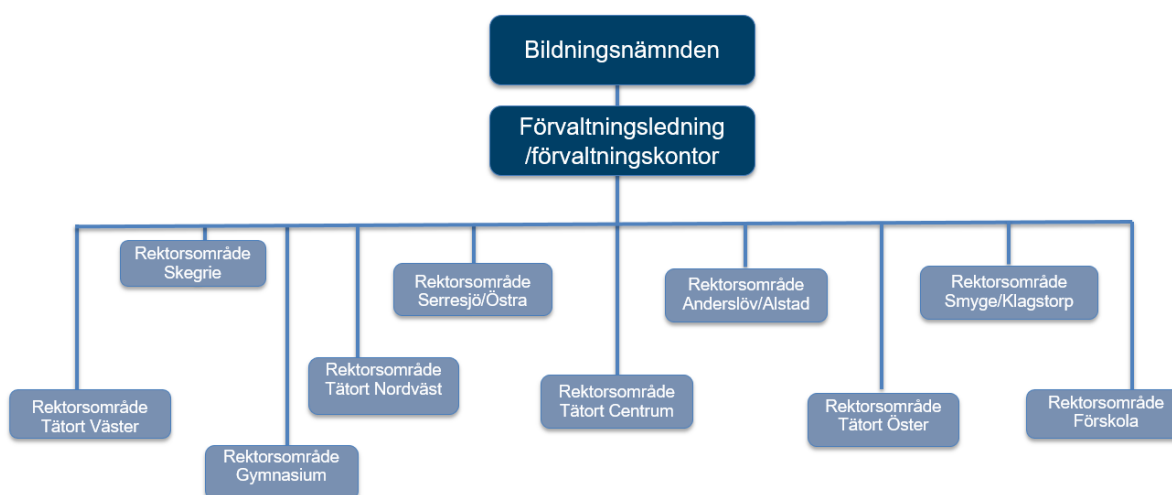
Bildningsnämnden ska, enligt nämndens reglemente, fullgöra kommunens uppgifter och ansvar vad gäller förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola, annan pedagogisk verksamhet, vissa särskilda utbildningsformer samt uppdragsutbildning inom nämndens ansvarsområde. Bildningsnämnden ska även fullgöra samtliga uppgifter som åligger kommunen i förhållande till annan kommunal eller fristående huvudman inom angivna utbildningsformer. Nämnden ska vidare ansvara för elevhälsans medicinska och psykologiska del inom ramen för Hälso- och sjukvårdslagens område, såsom vårdgivare, kosthantering inom nämndens ansvarsområde och övergripande kostsamordning för kommunala enheter samt administrera stiftelser (fonder) inom skolans område, där detta inte ankommer på annan.

Bildningsnämndens fokus är att Trelleborg ska vara en skolkommun att räkna med. *Mellan slätten och havet bygger vi kunskap och skapar drömmar.* I kommunen finns 26 kommunala och 7 fristående förskolor samt 14 kommunala och 2 fristående grundskolor. Grundsärskola bedrivs på två kommunala enheter. Gymnasieutbildning bedrivs på Söderslättsgymnasiet som är uppdelat på två fysiska enheter; Bastionen och S:t Nicolai. Gymnasiesärskola bedrivs på Bastionen. I Trelleborgs kommun finns ca 9 600 barn, elever och studerande som får sin utbildning vid någon av dessa enheter, eller vid en kommunal eller fristående enhet utanför kommunen.

1.2 Organisation

Eftersom organisationen utvecklas läsåret 2021/2022 visas nämndens förvaltningsorganisation per den 1 juli 2021.

Figur 1: Förvaltningsorganisation

2 Ekonomi

2.1 Driftbudget

Tabell 1: Budgetförslag per verksamhet – tre positioner (tkr)

VH3	Verksamhet	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos DR1 2021	Budgetförslag enl. budget- anvisning 2022	*Demografisk effekt utöver budgetförslag 2022
100	Nämnds- och styrelseverksamhet	-1 044	-1 244	-1 244	-1 248	
400	Öppen förskola	-3 577	-3 903	-3 795	-3 915	
407	Förskola	-284 538	-300 156	-299 945	-301 098	-15 868
412	Pedagogisk omsorg	-945	-970	-1 001	-973	
425	Fritidshem	-49 759	-48 039	-50 451	-48 190	-2 071
435	Förskoleklass	-29 860	-30 820	-32 230	-30 917	-1 936
440	Grundskola	-420 770	-438 135	-434 979	-439 510	-11 110
443	Obligatorisk särskola	-13 985	-14 842	-16 252	-14 889	-8 363
450	Gymnasieskola	-172 109	-176 053	-177 919	-176 605	-978
453	Gymnasiesärskola	-11 636	-11 977	-11 800	-12 015	-3 309
480	Fördelad administration (skol)	-51 942	-58 776	-54 682	-58 960	
492	Skolskjuts	-18 546	-17 683	-17 683	-17 738	
494	Elevvård	-14 722	-8 191	-8 108	-8 217	
495	Studie- & Yrkesvägledare	-4 867	-4 511	-4 511	-4 525	
926	Måltidsservice	-216				
Summa netto (tkr)		-1 078 516	-1 115 300	-1 114 600	-1 118 800	-43 635

*Fylls i av social- och bildningsförvaltningen

Sammanfattning

I budgetförslaget för 2022 är bildningsnämndens budgetram fastställd till 1 118,8 mnkr.

Demografisk effekt utöver budgetförslag 2022

Bildningsnämndens budgetförslag inkluderar beräknad budgeteffekt till följd av volymförändring utifrån befolkningsprognosen motsvarande 43,6 Mnkr.

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet individer inom åldrarna 1-18 år med 280 st mellan 2021 och 2022. Antalet barn och elever ökar inom samtliga verksamheter. Den största ökningen sker inom åldrarna 1-5 år där ökningen är 115 st enligt befolkningsprognosen.

Bildningsnämnden har tagit hänsyn till nyttjandegraden för respektive verksamhet samt barn- och elevförändring utifrån verksamhetsåret. Varje barn och elev medför en driftkostnad då samtliga barn och elever är knutna till en skolpeng via ett grundbelopp. Kostnaden per barn och elev är utifrån gällande skolpeng/grundbelopp inom respektive verksamhet.

Tabell 1b: Demografisk förändring per verksamhet

Verksamhet	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Förändring 2022
Förskola	2 464	2 443	2 558	115
Pedagogisk omsorg	7	8	8	0
Fritidshem	1 960	2 004	2 069	65
Förskoleklass	550	525	564	39
Grundskola	4 862	4 922	4 937	15
Obligatorisk särskola	34	30	55	25
Gymnasieskola	1 581	1 603	1 615	12
Gymnasiesärskola	20	18	27	9
	11 478	11 553	11 833	280

2.1.1 Driftkostnadseffekter av beslutade investerings- och exploateringsprojekt

Bildningsnämnden har ökade kostnader motsvarande 7,6 mnkr för lokalhyror, lokalvård och kapitalkostnader i budget 2022, jämfört med budget 2021. Samtliga lokalhyror och lokalvårdskostnader är baserade på information från teknisk servicenämnd.

Tabell 2: Driftkostnadseffekter av godkända investerings- och exploateringsbeslut (tkr)

Projekt	Driftkostnad	Information om typ av kostnad, kompensation, övr. kommentarer
Västervång idrottshall	-376	Lokalhyra
Södra Gränstorps förskola	-2 676	Lokalhyra, helårseffekt 2022
Södra Gränstorps förskola	-308	Kapitalkostnader
Familjens hus förskola	-3 300	Lokalhyra, reduktion för Söderängens paviljonger
Familjens hus förskola	-56	Lokalvård
Familjens hus förskola	-479	Kapitalkostnader
Pilehallen	-250	Lokalhyra
Pilehallen	-56	Lokalvård
Solrosens förskola	-143	Kapitalkostnader
Summa	-7 644	

Utöver ovan kommer tekniska serviceförvaltningen i sitt budgetförslag avseende investeringar, äska medel för genomförande av projekt avseende teknisk och fysisk säkerhet i förskolan och skolan. Projektet kommer att innebära ökade hyreskostnader för bildningsnämnden. Bildningsförvaltningen vill i det sammanhanget framhålla att det är en förutsättning för genomförande av projektet, att bildningsnämnden kompenseras för dessa ökade lokalhyror.

2.1.2 Specifiering av kapitalkostnader

Tabell 3: Specifiering av kapitalkostnader (tkr)

Kapitalkostnad	2022
Avskrivning på beslut tom 2021-04-26	-7 540
Internränta (1,00%) på beslut tom 2021-04-26	-358
Summa avseende beslutade	-7 898
Avskrivningar på föreslagna, men ej beslutade investeringar	
Intern ränta (1,00%) på föreslagna, men ej beslutade investeringar	
Summa avseende ej beslutade	
Total summa	

2.2 Investeringsplan 2021-2026

2.2.1 Förvaltningens beslutade investeringsbudget

Tabell 4: Förvaltningens beslutade investeringsbudget (tkr)

Proj.nr	Projektnamn	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Summa
45720	Förskola inom "Södra Gränstorp" utensilier	-300						
45720	Förskola inom "Södra Gränstorp"	-2 800						
45810	Familjens Hus i Anderslöv	-4 350						
45920	Tillbyggnad Solrosens förskola - utensilier	-200						
45920	Tillbyggnad Solrosens förskola	-1 295						
90030	Investeringsram - BIN	-6 500	-6 600	-6 700	-6 800	-7 000		
90030	Investeringsram – BIN måltidsverksamheten	-2 000	-2 050	-2 100	-2 150	-2 200		
Summa netto		-17 445	-8 650	-8 800	-8 950	-9 200		-53 045

2.2.2 Förvaltningens äskanden om investeringsanslag och ram

Tabell 5: Förvaltningens äskanden om investeringsanslag och ram 2021-2026 (tkr)

Proj.nr	Projektnamn	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	Summa
	Investeringsram skolbussar	-2 300	-2 350	-2 400	-2 450	-2 500	-2 550	-14 550
90030	Investeringsram - BIN						-7 100	-7 100
90030	Investeringsram – BIN måltidsverksamheten						-2 250	-2 250
Summa netto		-2 300	-2 350	-2 400	-2 450	-2 500	-11 900	-23 900

2.2.3 Sammanfattande kommentarer avsnitt 2.2 Investeringsplan

Bildningsnämnden beslutade den 14 april 2021 (BIN 2021-04-14, § 53) om förslag till revidering av investeringsplan 2021-2025. Bildningsnämnden beslutade i det sammanhanget föreslå att investeringsprojekt som avser utrustning och inventarier i samband med *Nybyggnad av förskola Högalid, Nybyggnad av förskola vid Pilevallskolan, Nybyggnad av förskola vid Bäckaskolan/Fågelbäcksskolan och Om- och tillbyggnad Bäckaskolan/Fågelbäcksskolan inkl. samlad grundsärskola*, ska utgå ur investeringsplanen eftersom de inte längre är aktuella under perioden 2021-2025. Bildningsnämnden beslutade även att åter föreslå en utökning av nämndens investeringsram för inköp av skolbussar. Förslaget fanns med i bildningsnämndens Budgetförslag 2021-2023, i enlighet med det förslag till utbytesplan för skolbussar som bildningsnämnden beslutade om vid sammanträde den 15 april 2020 (BIN 2020-04-15, § 57). Ärendet avseende utbytesplan för skolbussar har ännu inte kommit upp för behandling i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Bildningsförvaltningen har med hänsyn till ovan tagit bort de investeringsprojekt som avsåg utrustning och inventarier i samband med ny-, om- och tillbyggnader av lokaler som inte längre är aktuella.

Bildningsförvaltningen har vidare lag till förslaget om utökad investeringsram för inköp av skolbussar.

Utöver ovan föreslår bildningsförvaltningen en uppräknig av bildningsnämndens investeringsram år 2026, vad gäller den generella investeringsramen och de delar av investeringsramen som är specificerade för investeringar inom måltidsverksamheten samt för inköp av nya skolbussar i enlighet med föreslagen utbytesplan.

3 Personalekonomi och HR-arbete

Tabell 6: Förvaltningens anställda (antal)

Specifikation	Bokslut 2020	Budget 2021	Utfall DR1 2021	Budgetförslag enl. budgetanvisning 2022	Inkl. demografiska behov utöver budgetförslag 2022
Antal tillsvidareanställda	1 311		1 300		
Antal visstidsanställda	155		205		
Antal årsarbetare					

Givet förutsättningarna är det inte möjligt att budgetera antalet anställda.

4 Effektmål och indikatorer

Kommunfullmäktige anger varje mandatperiod kommunens genom sin vision en långsiktig inriktning och strategiska inriktningsmål. Dessa konkretiseras i nämndernas effektmål som mäts med indikatorer, och beslutas slutgiltigt i verksamhetsplanen för det kommande året. I tabell 7 redovisas förvaltningens förslag på preliminära effektmål inför 2022.

Tabell 7: Förvaltningens förslag på preliminära effektmål 2022

Inriktning	Effektmål	Indikator
Trygghet och säkerhet	Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola	Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan (Enkät)
		Trygghet åk 5 (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Studiero åk 5 (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Trygghet åk 9 (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Studiero åk 9 (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Trygghet åk 2 gymnasiet (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Studiero åk 2 gymnasiet (Enkät)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>

Barn och unga	Digital transformation i förskolan och skolan	Digital kompetens hos pedagogisk personal förskola (LIKA)
		Digital kompetens hos pedagogisk personal grundskola/grundsärskola (LIKA)
		Digital kompetens hos pedagogisk personal gymnasiet/gymnasiesärskola (LIKA)
		Användning av digitala tjänster i undervisningen förskola (LIKA)
		Användning av digitala tjänster i undervisningen grundskola/grundsärskola (LIKA)
		Användning av digitala tjänster i undervisningen gymnasieskolan/gymnasiesärskolan (LIKA)
		Likvärdighet i den digitala infrastrukturen förskola (LIKA)
		Likvärdighet i den digitala infrastrukturen grundskola/grundsärskola (LIKA)
		Likvärdighet i den digitala infrastrukturen gymnasieskola/gymnasiesärskola (LIKA)
	Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat i förskola och skola	Måluppfyllelse genom pedagogisk dokumentation inom förskola (Kvalitetsrapport)
		Elevnärvaro i grundskolan F-9 (Antal elever med frånvaro 50% eller högre) (Verksamhetssystem)
		Elevnärvaro i gymnasiet (Antal elever med frånvaro 50% eller högre) (Verksamhetssystem)
		Andel elever i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (Verksamhetssystem)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända elever) (Verksamhetssystem)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Meritvärden i årskurs 9 (nyanlända elever) (Verksamhetssystem)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Skillnad mellan flickors och pojkars meritvärden i årskurs 9 (exklusive nyanlända) (Verksamhetssystem)
		Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram (exklusive nyanlända) (Verksamhetssystem)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Andel behöriga nyanlända elever till gymnasiets yrkesprogram (Verksamhetssystem)
		<i>Flickor</i>
		<i>Pojkar</i>
		Andel elever som får en gymnasieexamen (Verksamhetssystem)
Attraktivt näringsliv	Samverkan förskola, skola och näringsliv	Barn i förskolan och elever i skolan möter under ett läsår representanter för minst tre framtida yrken. (Kvalitetsrapport)
		Resultat på frågan "Skolans kontakter med lokalt näringsliv" i Svenskt Näringslivs ranking.

Bättre hälsa samt ökad trygghet och studiero i förskola och skola

Verksamheten i förskolan och skolan ska utformas så att alla barn och elever har en skoldag som präglas av hälsofrämjande, trygghet och studiero. Alla som arbetar i förskolan och skolan ska ha ett gemensamt förhållningssätt som grundar sig i en medvetenhet om hur hälsa, trygghet och studiero påverkar lärandet. En viktig förutsättning för studiero är en trygg miljö i skolan. Analyser av resultat på enkäter, antalet kränkningar och hälsosamtal inom elevhälsans medicinska insats visar att arbetet för att stärka elevers psykiska mående samt känsla av trygghet och studiero ger resultat men måste fortsätta. Resultaten har förbättrats jämfört med föregående enkättillfälle, men målet kan inte anses vara uppfyllt och bör därför kvarstå som ett av bildningsnämndens effektmål 2022.

Högre måluppfyllelse och förbättrade studieresultat

Enligt skollagen "ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen." (SFS 2010:800 Skollag. kap 1, § 1). Under 2022 läggs ett särskilt fokus på pedagogisk dokumentation i förskolan, språkutvecklande arbetssätt, högpresterande och särbegåvade elever, samt skillnaden mellan pojkar och flickors studieresultat. Analyser av socioekonomisk bakgrund bland elever visar att skolsegregationen ökar, samma tendens syns nationellt. Skolans socioekonomiska elevsammansättning har stor betydelse för elevers kunskapsutveckling och betyg. För att motverka socioekonomiskt homogena elevsammansättningar ges skolorna möjlighet att profilera sig. Ett exempel är fotbollsprofilen på Pilevallskolans högstadium. Bildningsförvaltningen deltagande i Skolverkets riktade satsning på nyanlända och flerspråkiga elevers lärande fortsätter och fördjupas under 2022.

Digital transformation i förskolan och skolan

Läroplanerna för förskola och skola slår fast vikten av att ge alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket också är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare. Varje enhet behöver därför tillgång till digitala pedagogiska verktyg och kompetens att använda dem på ett adekvat sätt i undervisningen. Det inledda arbetet med att förbättra tillgången till och utveckla digitala pedagogiska verktyg fortsätter under 2022. Det är viktigt att hela verksamheten tar tillvara möjligheter och lärdomar så att digitala verktyg i ännu högre grad kan underlätta för rektorer och pedagoger att fokusera på sitt pedagogiska uppdrag.

Samverkan förskola, skola och näringsliv

Dagens barn och elever är framtidens medarbetare, innovatörer och entreprenörer. Barn i förskola ska därför ges möjlighet att undersöka flera olika yrken. Elever ska ges möjlighet att reflektera över olika yrkens betydelser i samhället, samla och analysera information om olika yrken och uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön och stereotypa normer att göra samt få självkännedom om sina egna intressen, vilja, förmågor och styrkor kopplat till ett framtida yrkesval. Samverkan med det lokala näringslivet, men också högskola och andra aktörer, bidrar till att eleverna erövrar nya kunskaper som kan ligga till grund för att de ska kunna göra sina framtida studie- och yrkesval utan att begränsas av bakgrund eller stereotypa mönster. Att klara grundskolan och fullfölja sin gymnasieutbildning är en oerhört stark skyddsfaktor för den enskilda individen och motverkar bland annat framtida ohälsa och utanförskap. För särskolans elever har skolan ett viktigt uppdrag att visa hur ett arbetsliv är möjligt. Under 2021 fick flera insatser pausas på grund av pandemin, under 2022 kommer bildningsförvaltningen fortsätta att arbeta med att öka samverkan med näringslivet för att identifiera eventuella utvecklingsområden i kontakten mellan skola och näringsliv.

5 Förväntad utveckling 2022-2024

Psykisk hälsa

Det finns en tydlig koppling mellan psykisk ohälsa, hög skolfrånvaro och låg måluppfyllelse. Dessa faktorer får långsiktiga effekter dels på individuell nivå, men också för samhället i stort. Antalet elever som söker stöd för deras psykiska mående ökar, i Trelleborg likväl som nationellt. Skolorna ser att tidiga förebyggande och hälsofrämjande insatser ger effekter på både elevers mående och skolnärvaro, och därmed också kunskapsinhämtning. Skolan kan stötta upp till en viss gräns, därefter krävs samverkan med och vårdinsatser från andra aktörer. En stor utmaning i arbetet för att stärka den psykiska hälsan bland barn och unga är den begränsade tillgången i Trelleborg till insatser från andra aktörer. Bildningsförvaltningen ser därför ett behov av att förstärka elevhälsan i skolorna, särskilt inom de psykologiska och medicinska delarna, dels för att kunna öka det förebyggande arbetet på gruppnivå men också det individinriktade stödjande arbetet.

Fler elever i särskolan

Antalet elever som har stora svårigheter i skolarbetet och som diagnosticeras med intellektuell funktionsnedsättning ökar i Trelleborg, liksom nationellt. Efter en omfattande skolformsutredning som entydigt visar att eleven har rätt till undervisning i grundsärskolan, ska eleven beredas plats. Denna elevgrupp har behov av mycket omfattande stödinsatser, under hela skoldagen. Redan 2021 syns en markant ökning som fortsätter under 2022. Ökningen förklaras till viss del av ett ökat antal elever som har behov av placering redan i lågstadiet. Från och med 2022 förväntas antalet elever i grundsärskolan vara ca 1,2 procent av det totala antalet elever i skolan i Trelleborg. För att kunna möta behovet måste grundsärskolans omfattning öka. Det ökande antalet elever i grundsärskolan medför i sin tur en större elevgrupp i gymnasiesärskolan. Från och med höstterminen 2021 tar gymnasiesärskolan i Trelleborg emot elever på både nationella och individuella program.

Likvärdighet i förskola och skolan

Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. I analyser av måluppfyllelse och studieresultat framkommer att skillnaden mellan flickor och pojkars resultat ökar, till nackdel för pojkarna. Ett särskilt fokus riktas under det kommande läsåret på betygsskillnader mellan flickor och pojkar och hur undervisningen kan vidareutvecklas för att stimulera både pojkar och flickor till goda resultat. Hur en elev presterar i skolan beror till stor del på vilket kulturkapital eleven har med sig hemifrån. Det gäller inte bara språket, utan också andra saker som om eleven är van att argumentera och prata för sin sak, om elever har föräldrar som läst för dem. Ett språkutvecklande arbetssätt syftar till att inkludera alla elever och ge dem bättre förutsättningar till kunskapsinhämtning. Ett sätt att stärka barns och elevers språkliga förmåga är att öka tillgången till litteratur. I skolbiblioteket kan eleverna möta olika representationer av verkligheten gestaltad genom litteratur. Genom läsning, och inte minst samtal om det lästa, har även eleverna möjlighet att öka sin förmåga till kritiskt tänkande. Att inte bara kunna avkoda orden, utan att också förstå det man läser och kunna göra inferenser är avgörande för att eleverna ska uppnå goda resultat i samtliga ämnen.

Kompetensförsörjning

Bildningsförvaltningen står fortsatt inför stora utmaningar avseende rekrytering av behöriga pedagoger i förskola och skola. Den nationella lärarbristen är stor då tillgången till nyutbildade lärare inte är tillräcklig och konkurrensen med närliggande kommuner om legitimerade lärare är påtaglig. Yrkesskickliga lärare är en avgörande faktor för barn och elevers måluppfyllelse och studieresultat. Forskningen indikerar att skolor där eleverna uppnår goda resultat har hög lärartäthet samt lärare med goda ämneskunskaper och hög didaktisk kompetens som gör att de använder ett varierat utbud av undervisningsmaterial och kompletterar detta med att utmana i ämnesövergripande diskussioner och uppmuntra eleverna till abstrakta resonemang. I

Trelleborgs kommuns skolor är andelen behöriga lärare relativt hög, men lärartätheten i relation till andra kommuner är låg och antalet elever per lärare är högre än rikssnittet. I Lärarförbundets senaste ranking (2020) av Sveriges skolkommuner hamnade Trelleborg på plats 276 av 290 avseende lärartäthet.

Lokalförsörjning

Bildningsnämnden har under lång tid framhållit vikten av att kommunens samlade lokalförsörjningsarbete fortsätter att utvecklas. För bildningsnämnden föreligger behov att anpassa tillgången på förskole- och skolplatser, bl.a. med hänsyn till kommande etableringar av fristående förskolor och skolor samt till en befolkningsutveckling som innebär minskande barnantal på landsbygden och ökande barnantal i tätorten. Med hänsyn till rådande ekonomiska läge finns vidare ett behov att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande. För att åstadkomma detta behöver bildningsförvaltningen bl.a. arbeta aktivt med att säkerställa en hög belägningsgrad, dvs. använda de platser som finns på ett effektivt sätt, vilket också måste innebära möjlighet att lämna lokaler för att sänka kostnader.